

Nörmün Kamal



(Hekayə)

(əvvəli ötən sayımızda)

Peşmanlığını Nataya göstərməməğün qalın qar üstündə gedirmiş kimi güc sərf edərək addımlar atıb sükan arxasına keçdi və ağ canavar yola düzəldi. İndi Maşa arxa oturacaqda fısıldaya-fısıldaya burger yeyirdi. Daha mane olan yox idi, Fərid başını yorana qədər fikrəşə bilirdi.

Birinci dəfə deyil, bu anlaşılmaz hissə onu haradasa yarım il qabaq tək, cibində pul, parıltılı bir mağazada gəzəndə təzə qayıqların yanında yaxalamışdı, onlara tamah salanda yadına atasının dolabında mıxdan salanan köhnə qayıq... "Ujas" – əgər satıcı qız həmin vaxt onun nə fikirləşdiyini bilsəydi, Nata kimi deyirdi, - "Bunun uca boyuna bax, jalkiy-jalkiy fikirlərinə bax."

Nata indi də nə isə deyirdi, amma Fərid öz daxili burulğanının dərinlərinə üzür, Nata isə uzaqda, sahilə qalırdı. "Pul korlamıram. Sənəçin saxlayıram. Mən dünyadan köçəndə gəlib onu götürərsən," – sözləri dəfən-dəfən fikrinin səhnəsindən keçirib atasının ilıq təbəşümündə, yorğun baxışlarında məzəmmət axtarırdı.

Kaş bu ölkəyə heç yerli-dibli gəlməzdi. Bir az cəsəti olsaydı, bu hissəni dəhşətindən qurtulmaq üçün geriye sürərdi. Ağ canavarsa irəli şütüyür, binalar qasırga dalğalarına dönüb bir-birini əvəz edirdi. İndi onun özünün çox yox, balaca bir dalğic köməyinə ehtiyacı vardı.

O tövşüdükcə pul da sadıq bir köpək kimi sahibinin üreyinin üstündə tövşüyürdü. Dili olsaydı, bu paraların üzərində şəkli olan kişi dalğic olub ona deyərdi, qorxma, övladım, mən yanındayam, sualtı axına düşmüşdün, keçdi, keçmiş olsun. Amma pul susurdu, guya ki, bütün bunlarda onun heç iştirakı yox idi.

Nata İzmir bombasına bu laşmış dodağına silirdi.

- Heç xoşum gəlmədi, yumru xəmirin içinə şokolad yağını doldurublar. Napoleon tortu bundan min dəfə yaxşıdı. Al, sən də ye gör necədi.

- İstəmirəm.

- Niyə kefin yoxdu?

- Elə-belə.

- Elə-belə heç nə olmur.

Fərid əlinə nəvazişlə qonan qadın əlini üstündən həşərat atırmış kimi bir anda kənara itələdi. Nata təqsirkar-təqsirkar gülümsündü.

- Mən nə isə etdim?

- Yox.

- Bəs nədir səbəb?

- Xoşum gəlmədi burdan.

- Hardan?

- Türkiyədən.

Qadın buna inandı. Ona elə gəldi ki, şən səslə, çoxlu-çoxlu danışmalı, gözünə dəyən hər şey haqda ürəkaçan söhbətlər etməli, Türkiyəni tərifləyib sevgilisinin gözündə qaldırmalı, özü də bu ölkəyə bir ucalmalıdır. Dərhal işə başladı.

- Bir dənizə bax. Bu binalarda yaşayan ailələr, uşaqlar hər səhər eyvanlarına çıxıb bu dənizi görürlər.

- Bu binalarda ailə yaşamır – Fərid dözməyib birdən danışan adamlar kimi dedi.

- Bəs kim yaşayır? - yanından ötdükləri binaların üçüncü, beşinci, yeddinci, onuncu mərtəbələrində birgə gəzdi gözləri. Hər bir eyvandan böyük elan asılmışdı. Nata höccələyə-höccələyə oxudu: - Bəslənmə və di-

lərini yeyib qurtarmış, fantasını içmişdi. – Mən düşmək istəyirəm!

- Az qaldı, Maşa, bir az döz, maşını saxlamağa yer yoxdu.

- Soruşmadım!

- O ağacları bax, gör şəhərin küçələrində nə qədər mandarin ağacı var.

- Soruşmadım!

- Sən, deyəsən, mənə çərləndib öldürməğün tapşırıq almısan.

- Mən düşmək istəyirəm! Bir də deməyəcəm.

3.

Həmin gün turistə oxşayan bu üç gəlmə şəhərin cürbəcür məhəllələrində göründü. Qarasına yaşayan adamlar kimi tələsmədən gəzirdilər. Fərid qa-baqda, arxasınca Nata gedirdi, Maşa isə mızıldana-mızıldana onların arxasınca düşmüşdü. Gəzmək çətin idi, səkiləri üskük boyda xırda kafelərin nimdaş

Həmin gün onlar şəhərin yuxarı məhəllələrində də göründülər. Orda yüz əlli pilləkənli pilləkənin qarşısında durub şəkil çəkirdilər. Fərid şəkildə elə qəmli durdu, sanki bu pilləkənlə hər gün evinə qalxıb ənənə cəfəkeş adamlardan biri idi. Keçən əsrin əvvəlində hansısa xeyriyyəçinin hamilə qadınlara, qocalara rəhm edərək şəhərin yuxarısındakı evlərə çıxmaq üçün tikdirdiyi tarixi liftə minib yuxarı qalxdılar. Qalxıb gördülər ki, oradan da yuxarı qalxan pilləkən var, bu uzun pilləkənin başında da binalar var. Liftin yanına düzülmiş masalarda yeməyə oturub üzünə qaynaqlanmış mən-zərəyə baxanda elə danışdırlar, əyinlərində hərbi forma ol-saydı, eşidən inanardı ki, şəhəri fəth etməyə gələn iki general danışır. Biri deyirdi bu şəhər uğrunda döyüşüb onu fəth etmək istəyir, o biri isə deyirdi ki,

sinə bənzər mərhəmətli səsiylə oxuyurdu: "Kimə gərəkdə keçmiş? Gələcəyi kim bilir? Bəlkə davam etməyəcək, bəlkə bu andır hər şeyimiz..."

- Mən anamla yatacağam, ayrı otaqda! – Maşa dedi.

- Yaxşı – dedi Fərid.

- Bu niyə cins şalvar geyinib, - Nata qırmızı uzun dirnağını ekrana tuşladı. – Opera oxuyanda cins geyirlər?

Müğənni elə bil Natanın sözlərindən utanıb dərhal ekrandan çəkildi, əvəzində iki türk kişi peyda oldu. Onlar eyni vaxtda qışqırıra-qışqıra danışdılar, heç nə başa düşmək olmurdu. Ancaq "lira", "hiperenflasyon", "yeni eknomi programı", "bu ilk gecənin ruhuna yaxışmayan sözləri ayırd etmək olurdu. İki gəvəzənin söhbətindən usanan qadınla uşaq açarı alan kimi otağa qalxdılar.

Fərid otelin barına endi. Eyni dövlət adamları bardakı ekranda da çəngə vururdular.

- Ne içərsiniz? – barmen yeni müştərisinə dedi.

- Raki.

Barmen "Yeni ala raki" süzdü. Fərid içə-içə yenə fikrə dalırdı. Onun fikirlərini bir xadimə səliqə-sahməna salsaydı, bu çıxardı ortaya: "Pulu qazanıb yerinə qoyacağam. Elə bil atamdan borc almışam, borcumu qaytarıram. Bu pul nəyəsə daha yaxşı bir şeyə xərclənməyə layıq idi, minqat yaxşı bir şeyə." Hesabı iki yüz türk lirəsi oldu. Evinə getmək istəməyən kişilər kimi oturub qaldı. Yenə raki sifariş etdi. Eyni rakını, eyni qədrini. Bu dəfə hesabı beş yüz türk lirəsi etdi. O içənə qədər qiymət dəyişmişdi.

- Böyle, – barmen dedi. -Yinə enflasyon yaşadıq.

- Bir türk lirəsi, bir de ben, hər gün yeni bir dip görüyoruz, - qonşu masada əngə vermək istəyən bir adam siqaretini otladı.

Cibindəki pul öldürdü. Fərid əvvəl heç nə başa düşmədi, necə ki, əzizi ölüm ayağında olan adamlar başa düşmürlər. Səhərə qədər bu minvalla getsə, pulun nəfəsi nəinki onları burda yaşatmağa, heç təyyarənin belinə mindirib gəldikləri yolla geriye qaytarmağa da çatmayacaqdı. İkinci içkinin hesabını da ödəyib, bu qaranlıq axşamda bir az hava almağın şəhərə çıxdı.

Küçələrdə müəllimi bayıra çıxmış sinif kimi hay-küy düşmüşdü. Hamı əlindəki pula nə isə almaqdan ötrü dükanlara təpilir, indicə dükandan bu tünlüyə çıxan bir qadınsa yanındakına deyirdi ki, dünənə qədər bu pula tətillə yapardı, bu günə ancaq əlindəki əşyanı ala bilib.

Fərid axına qoşulub bir küçədən o birinə buruldu, bu adamla qaynayan ərzaq, geyim, qızıl dükanları arasında müştərisi heç olmayan bir oyuncaq dükanına rast gəldi. Satıcı oyuncaqların qiymətlərini dəyişdirirdi, rəfdəki evlərin, ana deyib çağıran kuklaların, nə atsan qaçib gətirən itlərin, yel qanadlı atların, maşınların, gəmilərin, təyyarələrin, dəniz gözəllərinin və qalan hər şeyin. Fərid böyük bir qəhvəyi ayı aldı. Ayrı ni qoltuğuna vurub küçədəki izdihama çıxdı.

Qarovulçunun oğlu



yet. Tərcüman. Tatu, pirsinq. Yeddinci mərtəbədə Professor doktor cilt hastalıkları uzmanı. Ondan üstə Cansu bərbər. Bərbərin üstündə Advokat. Hərə nə bacarırsa yazıb salladıb evinin balkonundan.

- Xeyr, öz evləri deyil. Adamlar evlərini ofislərə satıb gediblər.

- Obidna.

- Bəs nə bilmişdin?!

- Yurtdışı eğitim. Professor, doktor nevroloji uzmanı on birinci mərtəbədə Manikürün üstündə... – Nata ində də başqa binanı oxuyurdu.

- Binalar əl açib yalvarır. Yaxşıdı?

- Yox, yaxşı deyil. Amma o elanlar olmasa, gözəl şəhərdi, Fərid.

- Gözəl! Harası gözəldi? O elanları çıxartsan da, düzəlməz. Sizin Əhmədlikdəki köhnə binanız bunların yanında sənət əsəridi. Gözəl! Yox bir. Şəhərdə enli küçələr, gözəl binalar, meydanlar olar. Şəhərdə əzəmət olar. Miskindi bura.

- Elə bütün şəhərlər əzəmətli olsun?

- Siz bayaqdan nə boş-boş danışsınız?! Üreyimi sıxdız. – Maşa donqulandı. - O, burger-

oturacaqları tutmuşdu. Adamlar oturub yemək yedikləri vaxt yanlarından motosikllər viyiltıyla ötdü. Birdən bu kafelər küçəsindəki masaların arasında əsgərləri hansısa hadisə yerinə aparan böyük bir avtobus sürətlə keçdi. Bu Fəridlə Natadan başqa kimsəni heyretləndirmədi. Qəhvəsini içənlər öz işlərindəydilər. Onların şıx ayaqqabıları, usta bərbər əllərində darlanmış saçları, təkəbbürlü baxışlarıyla bu köhnə-kürüş kafelər, xırda aşxanalar heç düz gəlmirdi. Bu adamların əsl burjuylar kimi çoxlu pulu var, amma deyəsən, bu pulu elə xərcləmək istəyirdilər ki, guya əsl bohəmlər kimi maddiyyat onların vecinə deyil. Fərid belə cəncəl işləri bilmirdi, bilmək həyində də deyildi. O Nataydı ki, hər əhəmiyyətsiz xırdalığa fikir verir, binaların künc-bucağına qara boyayla həkk edilmiş yazıları da oxuyurdu: "Size ekmək bize kırıntı. Yok öyle!", "Yoksulluk kəder olamaz", "Türk İşçi Partisi-ne katil. Lenin yaşadı, yaşıyor, hep yaşayacak!"

Bir anda onun ağına gələn fikirdən gözləri parıldadı:

- Bura kasıbların məhləsidir, Fedka. Gedək burdan.

yox, əsgərlərini bu şəhər uğrunda vuruşdurub qan salmağa dəyməz.

Ancaq Nata ümidini üzmədən hər divardan sallanan sarmaşığın çiçəklərini Fəridə göstərər, hər keçən iti, pişiyi sığalayır, böyük narıngi ağaclarını qucaqlayır, özü də bu ağaclardan biri olub onu heç kəsin tanımadığı bu təzə yerdə bitmək istəyirdi.

- Sinif yoldaşlarım səni gör-səydilər elə salardı, – Maşa ağacı qucaqlayan anasına güldü.

- Götürmə – Fərid dedi.

İndi də Nata ağacın altına düşmüş meyvələrdən götürüb ciblərinə qoyurdu.

- Oteldə kəsib baxacağam, görüm mandarindir, ya limon, Fedka, gör bu küçələrdə nə qədər itlər var. Hamısı da yatıb. Bilirsən niyə? Onları axtalayıb. Ona görə yeyən kimi ancaq onu fikirləşirlər ki, yatsınlar.

- Soruşmadıq.

Həmin gün onlar çox gəzdilər, otele ancaq axşamüstü çatdılar. Küçələr azan səsiylə, otelin foyesi opera musiqisiylə dolmuşdu. Andrea Bocelli tanrı sə-